

Методика розрахунку вартості донорської крові та компонентів крові, що виготовляються суб'єктами системи крові, для забезпечення надання послуг з трансфузії крові та/або компонентів крові

I. Загальні положення

1. Ця Методика визначає методологію розрахунку вартості донорської крові та компонентів крові та поширюється на всіх суб'єктів системи крові незалежно від форми власності.

Ця Методика спрямована на забезпечення стандартизації та уніфікації підходів до обліку витрат у суб'єктів системи крові та встановлення базових принципів універсальної національної системи розрахунку вартості компонентів крові.

У рамках цієї Методики врегульовані основні методологічні аспекти процесу обліку витрат на основі методу стандартного аналізу витрат шляхом їх покрокового розподілу «згори донизу».

Принципи розрахунку, визначені цією Методикою, можуть застосовуватися під час розробки пропозицій щодо тарифів та коригувальних коефіцієнтів на медичні послуги відповідно до законодавства про державні фінансові гарантії медичного обслуговування населення.

2. У цій Методиці терміни використовуються у такому значенні:

бюджет розвитку – фінансові ресурси, необхідні для розвитку суб'єктів системи крові, зокрема для закупівлі нового обладнання та технічних засобів, впровадження інноваційних технологій, підвищення кваліфікації персоналу тощо;

норматив бюджету розвитку – величина, яка відображає співвідношення потреб суб'єктів системи крові до розвитку матеріально - технічної бази, впровадженні інноваційних підходів та підвищенні кваліфікації персоналу тощо;

прямі витрати - витрати, що відносяться безпосередньо до кожного конкретного центру витрат і нараховуються шляхом прямої калькуляції розміру використання кожного окремого виду ресурсу, статті витрат;

сумування - усі прямі витрати центру витрат, розподілені власні витрати (загальнонавиробничі витрати розподілені між усіма центрами витрат) і витрати, розподілені «зверху» (стосується деяких центрів витрат, на які віднесені витрати окремих центрів витрат) та застосовується при розрахунку загальної вартості витрат суб'єкта системи крові;

пропорційний розподіл витрат - віднесення частки власних витрат окремих центрів витрат пропорційно до того, як вони задіяні в діяльності інших центрів витрат;

референтна вартість - усереднене значення показників вартості донорської крові та компонентів крові суб'єктів системи крові, отримане шляхом оцінки та порівняння таких показників у референтних суб'єктах системи крові;

референтні суб'єкти системи крові - суб'єкти системи крові, визначені Національним трансфізіологічним центром, розрахована вартість донорської крові та компонентів крові, яких використовуються для визначення референтної вартості;

центри витрат - підрозділи суб'єкту системи крові, структурні складові яких об'єднані за ознаками функціонального призначення, а також порядок формування та розрахунку витрат в яких базується на спільних методичних підходах;

II. Обчислення собівартості компонентів крові

Загальний процес обчислення собівартості компонентів крові включає наступні етапи:

класифікацію підрозділів суб'єкта системи крові за категоріями та типами центрів витрат;

калькуляцію витрат на послуги із заготівлі, тестування, переробки, зберігання та розподілу донорської крові та компонентів крові;

калькуляцію витрат окремих видів діяльності та розрахунок собівартості компонентів крові.

1. Класифікація підрозділів суб'єкту системи крові за категоріями та типами центрів витрат

1. Кожний суб'єкт системи крові самостійно формує центри витрат на основі її організаційної структури та в залежності від обсягів діяльності, наявної матеріальної бази та інших чинників, що відображають специфіку функціонування кожного суб'єкта системи крові.

2. Класифікацію підрозділів суб'єкта системи крові за категоріями та типами центрів витрат наведено у додатку 1 до цієї Методики.

3. Перелік компонентів крові, для яких розраховується вартість однієї одиниці компонента крові, наведено у додатку 2 до цієї Методики.

2. Калькуляція витрат на послуги із заготівлі, тестування, переробки, зберігання та розподілу донорської крові та компонентів крові

1. Калькуляція витрат на послуги із заготівлі, тестування, переробки, зберігання та розподілу донорської крові та компонентів крові дозволяє розрахувати витрати на одиницю компоненту крові та включає в себе три складові на рівні центрів витрат:

сумування;

розподіл (стосується усіх центрів витрат);

пропорційний розподіл (стосується деяких центрів витрат).

Частина витрат не може бути віднесена безпосередньо до центру витрат, хоча стосуються кожного центру витрат, через недоступність таких даних або особливостей обліку - непрямі витрати, тощо. Такі витрати розподіляються на основі критерію розподілу, що включає в себе кількісну основу для процентного розподілу відповідних витрат. Як правило, кількісний показник в якості критерія розподілу пов'язаний з природою витрат (наприклад, витрати на електроенергію (комунальні послуги) найбільш пов'язані з площею).

Непрямі витрати, безпосередньо не пов'язані з послугами того чи іншого центру витрат, розподіл яких здійснюється між усіма центрами витрат на основі встановлених критеріїв розподілу.

Сумування розрахованих прямих витрат центру витрат та отриманих шляхом розподілу непрямих витрат дозволяє отримати калькуляцію власних витрат відповідного центру витрат, що не включає витрати отримані шляхом пропорційного розподілу.

Процес пропорційного розподілу передбачає віднесення частки власних витрат окремих центрів витрат, пропорційно до того, як вони задіяні в діяльності інших центрів витрат.

2. Калькуляція загальних витрат центру витрат здійснюється за формулою:

$$V_z = V_{пв} + V_p + V_{пр}, \text{ де:}$$

V_z – загальна сума витрат, скалькульована для того чи іншого центру витрат;

$V_{пв}$ – прямі витрати, скалькульовані для того чи іншого центру витрат;

V_p – непрямі витрати, розподілені безпосередньо до кожного конкретного центру витрат;

$V_{пр}$ – пропорційно розподілені власні витрати окремих центрів витрат, що задіяні в діяльності центру витрат для якого виконується калькуляція.

3. Прямі витрати центру витрат наведено у додатку 3 до цієї Методики та розраховуються за формулою:

$$V_{\text{пв}} = \text{ОП} + \text{НР} + \text{М} + \text{Ам} + \text{І}, \text{ де:}$$

$V_{\text{пв}}$ – прямі витрати, розраховані для того чи іншого центру витрат;

ОП – оплата праці працівників, що безпосередньо працюють в тому чи іншому центрі витрат;

НР – нарахування на оплату праці у розмірі визначеному законодавством;

М – матеріальні витрати, що безпосередньо використовуються для виконання своїх функцій центром витрат;

Ам – річна сума амортизації спеціального обладнання, що використовуються безпосередньо кожним центром витрат;

І – інші прямі витрати.

4. Непрямі витрати безпосередньо не пов'язані з послугами того чи іншого центру витрат, розподіл яких здійснюється між усіма центрами витрат на основі встановлених критеріїв розподілу.

Такі витрати включаються у вартість кожного центру витрат і кожного компоненту крові шляхом розподілу їхньої загальної суми між центрами витрат та зазначеними компонентами.

5. Непрямі витрати включають в себе:

1) витрати на комунальні платежі (опалення, освітлення, водопостачання, водовідведення та інше утримання приміщень), які розподіляються між центрами витрат пропорційно площі, що займає кожен із центрів витрат, та розраховуються за формулою:

$$V_{\text{кс}} = K \times \text{Плс} / \sum \text{Пл}, \text{ де:}$$

$V_{\text{кс}}$ - розмір витрат на комунальні платежі центру витрат;

К - загальна сума витрат на комунальні платежі суб'єкту системи крові за встановлений для розрахунку період часу;

Плс - площа (метри квадратні), що займає центр витрат;

$\sum \text{Пл}$ - загальна площа (метри квадратні) суб'єкту системи крові;

2) витрати на оплату послуг зв'язку (у тому числі пошта, телефон, Інтернет), які розподіляються між центрами витрат пропорційно кількості персональних комп'ютерів, які знаходяться на балансі суб'єкту системи крові, та розраховуються за формулою:

$$V_{\text{зс}} = \text{ЗВ} \times \text{ПК} / \sum \text{ПК}, \text{ де:}$$

$V_{\text{зс}}$ - розмір витрат на оплату послуг зв'язку центру витрат;

ЗВ - загальна сума витрат на оплату послуг зв'язку суб'єкту системи крові за встановлений для розрахунку період часу

ПК – кількість ПК центру витрат

$\sum$ ПК - загальна кількість ПК суб'єкту системи крові;

3) витрати на утримання, експлуатацію та ремонт основних засобів, інших необоротних активів загальнопромислового призначення, які розподіляються між центрами витрат пропорційно балансовій вартості таких основних засобів, які закріплені за кожним із центрів, та розраховується за формулою:

$$V_{озс} = ОЗ \times БВс / \sum БВ, \text{ де:}$$

$V_{озс}$ - розмір витрат на утримання, експлуатацію та ремонт, основних засобів, інших необоротних активів загальнопромислового призначення центру витрат;

ОЗ - загальна сума витрат на утримання, експлуатацію та ремонт, основних засобів, інших необоротних активів загальнопромислового призначення суб'єкту системи крові за встановлений для розрахунку період часу;

БВс - балансова вартість основних засобів, інших необоротних активів загальнопромислового призначення, закріплених за центром витрат;

БВ - балансова вартість основних засобів, інших необоротних активів загальнопромислового призначення суб'єкту системи крові;

4) витрати на оплату службових відряджень персоналу суб'єкта системи крові, які розподіляються між центрами витрат пропорційно чисельності штатних співробітників із вищою освітою, які числяться у кожному із центрів, та розраховуються за формулою:

$$V_{вс} = СВ \times Чвос / \sum Чво, \text{ де:}$$

$V_{вс}$ - розмір витрат на оплату службових відряджень персоналу центру витрат;

СВ - загальна сума витрат на оплату службових відряджень персоналу суб'єкту системи крові за встановлений для розрахунку період часу;

Чвос - чисельність працівників центру витрат, що мають вищу освіту;

$\sum$ Чво - загальна чисельність працівників, що мають вищу освіту суб'єкту системи крові;

5) амортизація основних засобів загальнопромислового призначення (використовуються всіма центрами витрат), що розподіляється між центрами витрат пропорційно балансовій вартості таких основних засобів, та розраховується за формулою:

$$V_{ас} = АМ \times БВс / \sum БВ,$$

V_{ac} - розмір амортизації основних засобів загальновиробничого призначення центру витрат;

AM - загальна сума амортизації основних засобів загальновиробничого призначення суб'єкту системи крові за встановлений для розрахунку період часу;

B_{Bc} - балансова вартість основних засобів, інших необоротних активів загальновиробничого призначення, закріплених за центром витрат;

B_B - балансова вартість основних засобів, інших необоротних активів загальновиробничого призначення суб'єкту системи крові.

б) витрати на транспортні перевезення, необхідні для забезпечення діяльності суб'єкта системи крові, що розподіляються між центрами витрат пропорційно чисельності штатних співробітників, та розраховується за формулою:

$$V_T = T \times Ч_c / \sum Ч, \text{ де:}$$

V_T - розмір витрат на оплату транспортних перевезень центру витрат;

T - загальна сума витрат на оплату транспортних перевезень суб'єкту системи крові за встановлений для розрахунку період часу;

$Ч_c$ - чисельність працівників центру витрат;

$\sum Ч$ - загальна чисельність працівників суб'єкту системи крові;

7) витрати на спеціалізовані тренінги, курси підвищення кваліфікації розподіляються між центрами витрат пропорційно чисельності штатних співробітників, які числяться у кожному із центрів, та розраховуються за формулою:

$$V_{нав} = НАВ \times Ч_c / \sum Ч, \text{ де:}$$

$V_{нав}$ - розмір витрат на спеціалізовані тренінги, курси підвищення кваліфікації центру витрат;

$НАВ$ - загальна сума витрат на спеціалізовані тренінги, курси підвищення кваліфікації суб'єкту системи крові за встановлений для розрахунку період часу;

$Ч_c$ - чисельність працівників центру витрат;

$\sum Ч$ - загальна чисельність працівників суб'єкту системи крові;

8) витрати на залучення донорів, проведення маркетингової та логістичної діяльності, веденню переговорів та укладанню контрактів, витрати по договорам із сторонніми організаціями та іншими юридичними особами для організаційно - методичного та правового забезпечення діяльності розподіляються між центрами витрат пропорційно чисельності штатних співробітників, які числяться у кожному із центрів, та розраховуються за формулою:

$$V_{\text{дог}} = \text{ДОГ} \times \text{ЧС} / \sum \text{Ч}, \text{ де:}$$

$V_{\text{дог}}$ - розмір витрат на рекрутингування донорів, проведення маркетингової та логістичної діяльності, веденню переговорів та укладанню контрактів, витрати по договорам із сторонніми організаціями та ФОПами для організаційно - методичного та правового забезпечення діяльності, що припадають на центр витрат;

ДОГ - загальна сума витрат на рекрутингування донорів, проведення маркетингової та логістичної діяльності, веденню переговорів та укладанню контрактів, витрати по договорам із сторонніми організаціями та ФОПами для організаційно - методичного та правового забезпечення діяльності суб'єкту системи крові за встановлений для розрахунку період часу;

ЧС - чисельність працівників центру витрат;

$\sum \text{Ч}$ - загальна чисельність працівників суб'єкту системи крові;

9) витрати пов'язані із веденням фінансової діяльності розподіляються між центрами витрат пропорційно чисельності штатних співробітників, які числяться у кожному із центрів, та розраховуються за формулою:

$$V_{\text{ф}} = \text{Ф} \times \text{ЧС} / \sum \text{Ч}, \text{ де:}$$

$V_{\text{ф}}$ - розмір витрат пов'язані із веденням фінансової діяльності, що припадають на центр витрат;

Ф - загальна сума витрат, пов'язаних із веденням фінансової діяльності, зокрема передбачені законодавством обов'язкові платежі, що включаються до виробничої собівартості (плата за розрахунково-касове обслуговування та інші послуги банків, сума безнадійної дебіторської заборгованості та відрахування до резерву сумнівних боргів, втрати від знецінення запасів, нестачі й втрати від псування цінностей, визнані штрафи, пені, неустойки суб'єкту системи крові за встановлений для розрахунку період часу тощо);

ЧС - чисельність працівників центру витрат;

$\sum \text{Ч}$ - загальна чисельність працівників суб'єкту системи крові;

10) амортизація нематеріальних активів загальновиробничого призначення, що розподіляється між центрами витрат пропорційно чисельності штатних співробітників, які числяться у кожному із центрів, та розраховуються за формулою:

$$V_{\text{ан}} = \text{АН} \times \text{чс} / \sum \text{Ч}, \text{ де:}$$

$V_{\text{ан}}$ - розмір амортизації нематеріальних активів загальновиробничого призначення центру витрат;

АН - загальна сума амортизації нематеріальних активів загальновиробничого призначення суб'єкту системи крові за встановлений для розрахунку період часу;

чс - чисельність працівників центру витрат;

$\sum Ч$ - загальна чисельність працівників суб'єкту системи крові;

11) витрати на послуги з охорони та пожежної охорони приміщень, охорону праці, техніку безпеки та охорону навколишнього природного середовища, що розподіляються між центрами витрат пропорційно площі, що займає кожен із центрів, та розраховуються за формулою:

$$V_{ох} = ОХ \times Плс / \sum Пл, \text{ де:}$$

$V_{ох}$ - розмір витрат на послуги з охорони та пожежної охорони приміщень, охорону праці, техніку безпеки та охорону навколишнього природного середовища центру витрат;

$ОХ$ - загальна сума витрат на послуги з охорони та пожежної охорони приміщень, охорону праці, техніку безпеки та охорону навколишнього природного середовища суб'єкту системи крові за встановлений для розрахунку період часу;

$Плс$ - площа (метри квадратні), що займає центр витрат;

$\sum Пл$ - загальна площа (метри квадратні) суб'єкту системи крові.

3. Калькуляція витрат окремих видів діяльності та розрахунок собівартості компонентів крові

1. Для уніфікації підходів при калькуляції витрат суб'єктів системи крові технологічний ланцюг «донор-продукт-пацієнт» розглядається як процес, що складається з окремих технологічних блоків. Кожен такий блок є окремим видом діяльності в технологічному ланцюгу «донор-продукт-пацієнт», при цьому є можливим визначити витрати (вартість) кожного виду діяльності. Технологічний блок (вид діяльності) для цілей калькуляції витрат визначається як вартісний блок.

2. Розрахунок собівартості компонентів крові здійснюється на основі розрахунку вартості послуг із заготівлі, тестування, переробки, зберігання та розподілу донорської крові та компонентів крові.

Враховуючи особливості статистичної та бухгалтерської облікової політики суб'єктів системи крові, а також їх типову структуру, розрахунок вартості послуги із заготівлі, тестування, переробки, зберігання та розподілу донорської крові та компонентів крові дає можливість оцінити вартісні блоки (як окремі види діяльності), що наведено у додатку 4 до цієї Методики.

3. Методика розрахунку вартості послуг із заготівлі, тестування, переробки, зберігання та розподілу донорської крові та компонентів крові складається з двох етапів:

1) адаптація виробничих процесів, набору даних та організаційної структури суб'єкту системи крові до застосування методики оцінки витрат за методом «згори-донизу»;

2) розрахунок вартості окремих видів діяльності (вартісних технологічних блоків) суб'єкту системи крові та одиниці виготовленого компоненту крові з подальшим аналізом отриманих результатів (середня вартість компонентів крові, загальні витрати та структуру витрат за основними видами діяльності).

4. Адаптація виробничих процесів, набору даних та організаційної структури суб'єкту системи крові до застосування методики оцінки витрат за методом «згори-донизу»

1. Визначення структури даних та виконання збору даних суб'єкта системи крові за результатами діяльності звітного року.

Для виконання оцінки затрат суб'єкта системи крові використовується набір даних, які можна отримати з джерел офіційної звітності або для збору яких не вимагається значних додаткових зусиль.

До таких даних відноситься організаційна структура та штатний розпис закладу, статистичні та фінансові дані, які можна отримати з форм бухгалтерської та фінансової звітності.

Примірна структура даних для розрахунку вартості компонентів крові наведена у додатку до 5 до цієї Методики.

2. Визначення видатків, які включатимуться до оцінки витрат.

Загальний бюджет суб'єкта системи крові, на основі якого здійснюється подальший розподіл витрат, охоплює всі витрати даного суб'єкта протягом звітного року. Капітальні витрати (капітальний ремонт і закупівля високовартісного обладнання та інших основних засобів) не враховуються під час проведення аналізу витрат за цією Методикою, а враховуються додатково.

Амортизація (як прямі витрати на рівні структурного підрозділу суб'єкта системи крові) враховується шляхом розрахунку річного обсягу амортизаційних відрахувань усього обладнання (транспорту), що знаходиться на балансі структурного підрозділу і задіяного при наданні послуги, та віднесення розрахованого обсягу до витрат цього структурного підрозділу.

Структура видатків річного бюджету для оцінки витрат суб'єкта системи крові формується з урахуванням прийнятої облікової політики і повинна забезпечити можливість ідентифікувати ці видатки з існуючими структурними підрозділами (центрами витрат) суб'єкта системи крові.

Примірні статті видатків та критерії розподілу видатків для рознесення непрямих витрат наведено у додатку 6 до цієї Методики.

3. Створення центрів витрат (види діяльності) на основі організаційної структури суб'єкту служби крові.

Кожен вид діяльності суб'єкту системи крові забезпечується функціоналом окремих його структурних підрозділів, наступним завданням є

розподіл організаційної структури закладу за окремими видами діяльності (центрами витрат) відповідно до додатку 7 до цієї Методики.

Кожен суб'єкт системи крові здійснює розподіл своєї організаційної структури самостійно згідно з функціоналом та назвами його структурних підрозділів.

5. Розрахунок вартості окремих видів діяльності (вартісних технологічних блоків) суб'єкту системи крові та одиниці виготовленого компоненту крові з подальшим аналізом отриманих результатів (середня вартість компонентів крові, загальні витрати та структура витрат за основними видами діяльності)

1. Особливістю застосування методології розрахунку вартості послуг із заготівлі, тестування, переробки, зберігання та розподілу донорської крові та компонентів крові є визначення кінцевими центрами витрат, на які остаточно розподіляються усі витрати суб'єкта системи крові, структурних підрозділів з переробки, зберігання та розподілу компонентів крові. Витрати цих структурних підрозділів суб'єкта системи крові включають усі витрати (з урахуванням методу ступінчатого розподілу «згори донизу»), пов'язані з повним технологічним циклом виготовлення компонентів крові та витрати, пов'язані зі зберіганням та розподілом компонентів крові.

При доступності даних по термінах зберігання в розрізі кожного компоненту крові можливо оцінити витрати в структурі вартості кожного компоненту крові.

2. Розподіл непрямих витрат між структурними підрозділами (центрами затрат) суб'єкту системи крові здійснюється наступним чином.

Розрахунок непрямих витрат структурного підрозділу визначається як добуток річного обсягу відповідної статті видатків та частки, яка дорівнює співвідношенню величини (кількісний показник відділення), обраної як критерій розподілу для статті видатків по відношенню до відповідного загального (річного) кількісного показника суб'єкта системи крові.

Розподіл суми непрямих витрат за кожною статтею видатків між структурними підрозділами (центрами затрат) здійснюється за формулою:

$$S_i = S * \frac{K_i}{\sum K_i}, \text{ де:}$$

S_i – сума непрямих витрат за певною статтею видатків, що розподіляється на i структурний підрозділ (центр затрат);

S – річна сума непрямих витрат суб'єкта системи крові за обраною статтею видатків;

K_i - значення (кількісний показник) обраного критерію розподілу для i структурного підрозділу ;

$\sum K_i$ - значення (кількісний показник) обраного критерію розподілу для суб'єкта системи крові.

3. Калькуляція витрат окремих видів діяльності за центрами витрат.

Після створення центрів витрат відповідно до пункту 3 підрозділу 4 цієї Методики, вартість кожного виду діяльності розраховується як сума загальних витрат усіх структурних підрозділів суб'єкта системи крові (центрів затрат) в межах цього виду діяльності та розподілених між центрами витрат.

Загальні витрати структурного підрозділу суб'єкту системи крові включають в себе власні прямі витрати та непрямі витрати, розподілені за обраними критеріями і розподілені між центрами витрат відповідно до пункту 2 цього розділу.

Калькуляція витрат окремих видів діяльності за центрами витрат наведено у додатку 8 до цієї Методики.

4. Покроковий перерозподіл витрат між центрами витрат здійснюється з урахуванням розподілу організаційної структури суб'єкта системи крові за видами діяльності відповідно до додатку 7 до цієї Методики.

Загальні витрати виду діяльності «Адміністрування процесу донор-видача продукту» розподіляються пропорційно між усіма іншими видами діяльності. Критерієм розподілу є кількість працюючого персоналу за кожним видом діяльності та всі витрати розподіляються пропорційно частці працюючого персоналу за кожним видом діяльності. При розрахунку частки працюючого персоналу за кожним видом діяльності не враховується кількість працюючого персоналу за видом діяльності «Адміністрування процесу донор-видача продукту».

Витрати за видом діяльності «Тестування», включаючи розподілені витрати виду діяльності «Адміністрування процесу донор-видача продукту», розподіляються пропорційно між видами діяльності «Робота з донорами», «Заготівля та переробка крові», «Зберігання та розподіл». Критерієм розподілу є кількість досліджень, виконаних на перед- та післядонаційному етапах та для цілей якості. Частка кожної з категорії виконаних досліджень розраховується по відношенню до видів діяльності «Робота з донорами», «Заготівля та переробка крові», «Зберігання та розподіл». При достатньому рівні деталізації даних розрахунок частки досліджень можна виконати окремо за видами досліджень (імуногематологічні дослідження, бактеріологічні дослідження, скринінг маркерів трансфузійно-трансмисивних інфекцій) по відношенню до кожного виду діяльності.

Витрати за видом діяльності «Робота з донорами» включають в себе, крім власних прямих та непрямих витрат, розподілені витрати наступних видів діяльності («Адміністрування процесу донор-видача продукту», «Тестування») і відносяться в повному обсязі до виду діяльності «Заготівлі та переробки крові».

Витрати виду діяльності «Заготівля і переробка крові» включає розподілені витрати наступних видів діяльності («Адміністрування процесу донор-видача продукту», «Тестування», «Робота з донорами»), власні прямі та непрямі витрати.

Витрати виду діяльності «Зберігання та розподіл» складаються із власних прямих та непрямих витрат, а також розподілених витрат наступних видів діяльності («Адміністрування процесу донор-видача продукту», «Тестування») та вважаються кінцевим центром витрат.

Калькуляцію витрат на послуги із заготівлі, тестування, переробки, зберігання та розподілу донорської крові та компонентів крові суб'єктом системи крові, що здійснена з урахуванням розподілу організаційної структури суб'єкта системи крові за видами діяльності, наведено у додатку 9 до цієї Методики.

Вартість кінцевого центру витрат (сума загальних витрат між центрами витрат) розраховується за формулою:

$$C_f = A+B+C+D+E, \text{ де:}$$

C_f - вартість кінцевого центру витрат (сума загальних витрат між центрами витрат);

A - адміністрування процесу донор-видача продукту;

B - тестування

C – робота з донорами

D – заготівля та переробка

E - власні витрати

5. Розрахунок собівартості компонентів крові, виготовлених суб'єктом системи крові

Витрати кінцевого центру витрат «Зберігання та розподіл» складаються із власних прямих та непрямих витрат, а також розподілених витрат («Адміністрування процесу донор-видача продукту», «Тестування», «Заготівля та переробка»). При цьому, витрати виду діяльності «Заготівля та переробка» повністю відносяться до центру витрат виду діяльності «Зберігання та розподіл».

Розрахунок витрат на кожну групу виготовлених компонентів крові здійснюється шляхом добутку витрат кінцевого центру витрат «Зберігання та розподіл» і частки, яку займає кожна група компонентів крові в загальній кількості доз компонентів крові, виготовлених суб'єктом системи крові.

Розрахунок витрат на всю кількість доз кожного компоненту крові виробленого суб'єктом системи крові, розраховується за формулою:

$$C_i = C_f * \frac{K_i}{\sum K}, \text{ де:}$$

C_i – сума витрат на вироблення всіх доз компоненту крові i (частка у вартості кінцевого центру витрат);

C_f – сума загальних витрат кінцевого центру витрат (вартість кінцевого центру витрат) на вироблення суб'єктом системи крові усіх компонентів крові;

K_i – кількість доз компоненту крові i , виробленого суб'єктом системи крові;

$\sum K$ – кількість доз усіх компонентів крові, вироблених суб'єктом системи крові.

Розрахунок вартості однієї дози кожного компоненту крові здійснюється шляхом ділення витрат на кожну групу виготовлених компонентів крові на кількість доз виготовлених в суб'єкті системи крові відповідних компонентів крові та розраховується за формулою:

$$P_i = \frac{C_i}{K_i}, \text{ де:}$$

P_i - вартість однієї дози компоненту крові;

C_i – сума витрат на вироблення всіх доз компоненту крові i (частка у вартості кінцевого відділення);

K_i - кількість доз компоненту крові i , виробленого суб'єктом системи крові.

6. З метою реалізації компонентів донорської крові закладам охорони здоров'я, іншим суб'єктам системи крові, а також суб'єктам господарювання, кожен суб'єкт системи крові на підставі розрахунків, проведених відповідно до підрозділів 2-5 цього розділу, самостійно розраховує та затверджує собівартість кожного виробленого ним компоненту крові.

III. Обчислення референтної вартості компонентів крові

1. Розрахунок референтної вартості компонентів крові здійснюється для компонентів крові, що увійшли до переліку компонентів крові згідно з додатком 2 до цієї Методики.

2. Включення суб'єктів системи крові до складу референтних суб'єктів системи крові здійснюється за умови, що такі суб'єкти:

забезпечують випуск не менше, ніж 8 номенклатурних одиниць компонентів крові із різних груп компонентів крові, зазначених у додатку 2 до цієї Методики (еритроцитарних, тромбоцитарних, плазми свіжозамороженої, криопрещипітат), за результатами попереднього календарного року (критерій переглядається один раз на три роки та може змінюватись виключно у бік збільшення);

мають показники заготівлі консервованої донорської крові не менше, ніж 15 000 доз за результатами попереднього календарного року (критерій переглядається один раз на три роки та може змінюватись виключно у бік збільшення);

мають рівень співвідношення кількості доз заготовленої консервованої крові до кількості штатного персоналу суб'єкту в обсягах не менше 100 на одну фізичну особу за попередній календарний рік (критерій переглядається один раз на три роки та може змінюватись виключно у бік збільшення);

мають показники списання еритроцитарних компонентів крові (доз) по закінченню термінів придатності не більше 5% за результатами попереднього календарного року (критерій переглядається один раз на три роки та може змінюватись виключно у бік зменшення).

3. Референтна вартість донорської крові та компонентів крові та вартість донорської крові та компонентів крові референтних суб'єктів системи крові визначаються на основі даних, отриманих з офіційних статистичних звітів суб'єктів системи крові, визначених у якості референтних, та розрахунків проведених відповідно до підрозділів 2-5 розділу II цієї Методики.

4. Розрахунок референтної вартості донорської крові та компонентів крові, що виготовляються суб'єктами системи крові, здійснюється:

1) на основі медіани цифрового ряду показників цієї вартості, взятих у всіх референтних суб'єктів системи крові

$$V_i = \text{МЕДІАНА} (V_{i,p} \dots V_{i,p}), \text{ де:}$$

V (value) – вартість компонентів крові;

i (item) – назва компоненту крові;

p (producer) – суб'єкт системи крові;

2) або на основі розрахунку середньозваженої вартості як частки від ділення суми добуток вартостей того чи іншого компоненту крові у кожного із суб'єктів системи крові, обраних в якості референтних, на кількість доз такого компоненту вироблених зазначеним суб'єктом, на загальну кількість доз цього компоненту, вироблену всіма суб'єктами системи крові, обраних в якості референтних :

$$V_i = \frac{E(V_{i,p} \times N_p)}{N}, \text{ де}$$

E - сума добутків вартостей того чи іншого компонента крові у кожного референтного суб'єкта системи крові на кількість доз такого компонента вироблених цим суб'єктом;

V_i - референтна вартість компоненту крові;

V_i, p - вартість компонента крові у кожному референтному суб'єкті системи крові;

N_p – кількість доз конкретного компонента крові кожної групи (додаток 2 до цієї Методики), виготовлених у референтному суб'єкті системи крові за календарний рік;

N - загальна кількість доз компонентів крові кожної групи (додаток 2 до цієї Методики), виготовлених у референтному суб'єкті системи крові за календарний рік.

5. З метою врахування референтної вартості компонентів крові при укладанні договорів про реалізацію донорської крові та компонентів крові між суб'єктами системи крові, закладами охорони здоров'я та суб'єктами господарювання, розрахунок вартості компонентів крові здійснюється суб'єктами системи крові у період з 1 до 20 червня, починаючи з дати набрання чинності цього наказу, та до 01 липня щороку подається до Національного трансфузіологічного центру.

6. З метою регулювання питань, пов'язаних із забезпеченням сталого функціонування суб'єктів системи крові, Національний трансфузіологічний центр формує та до 15 липня щороку, починаючи з дати набрання чинності цього наказу, оприлюднює на своєму офіційному вебсайті Реєстр референтної вартості компонентів крові за формою згідно з додатком 10 до цієї Методики.

7. У разі необхідності, Національний трансфузіологічний центр має право здійснювати перерахунок референтної вартості компонентів крові.

IV. Розрахунок кінцевої референтної вартості компонентів крові

1. Кінцева референтна вартість компонентів крові розраховується за формулою:

$$V_{ki} = E V_i \times N / 100 \times C_i, \text{ де}$$

V_{ki} - кінцева референтна вартість компоненту крові i ;

$E V_i$ - сума референтних вартостей всіх компонентів крові;

N - норматив бюджету розвитку (у %);

C_i - частка вартості, яку займає компонент i у загальній вартості компонентів крові.

2. Норматив бюджету розвитку розраховується шляхом аналізу потреб суб'єктів системи крові у розвитку своєї матеріально - технічної бази, впровадженні інноваційних підходів та підвищенні кваліфікації персоналу.

3. Кожен суб'єкт системи крові щороку до 1 лютого, починаючи з дати набрання чинності цієї Методики, подає в довільній формі відповідну заявку та обґрунтування щодо потреби у коштах для забезпечення розвитку за напрямками до Національного трансфузіологічного центру. Національний трансфузіологічний центр узагальнює заявки, визначає розмір нормативу бюджету розвитку та щороку до 1 березня, починаючи з дати набрання чинності цього наказу, подає на погодження до НСЗУ.

4. НСЗУ протягом 15 робочих днів погоджує норматив бюджету розвитку, про що інформує листом Національний трансфузіологічний центр. Національний трансфузіологічний центр доводить до відома суб'єктів системи крові інформацію про прийнятий норматив бюджету розвитку.

5. Норматив бюджету розвитку є єдиним коефіцієнтом для всіх суб'єктів системи крові, розраховується у відсотках та затверджується щорічно.

6. Норматив бюджету розвитку є директивним показником для використання у розрахунку кінцевої вартості компонентів крові.

**Генеральний директор Директорату
високотехнологічної медичної допомоги
та інновацій**

Василь СТІЛКА